Modern History Archives
Archiŭ Najnoŭšaje Historyi
Fond 1/11 sprava 1269

ЗА ВАШУЮ І НАШУЮ ВОЛЮ!

ПРАМЕНЬ

№ 4 ЛЮТЫ 1990 г.
ВЫДАНЬНЕ ЛЕПЕЛЬСКАЙ АБ'ЯДНАНАЙ ГРУПЫ ПАДТРЫМКІ БНФ „АДРАДЖЭНЬНЕ“

ОДА ФУНКЦИОНЕРАМ

Ах, как мы любим начальство! Хлебом не корми, а дай возможность засвидетельствовать любовь и личную преданность!

Каких только слов мы не находим, чтобы обласкать начальственное ухо: "вождь", "великий кормчий", "отец дорогой" и даже "верный ленинец"! Нет, так любить начальство, как можем мы, никто в мире не может!

И начальники, спасибо им, платят нам той же пылкой любовью: то поднимут тост за великий народ, то назовут гегемоном, то, поклявшись верности идеалам, пообещают через пару недель построить такое светлое будущее прекрасное общество, где всем будет по потребностям, а если вымрет половина населения от радиации, то оставшимся будет по отдельной квартире...

Отдадим же свои голоса на выборах в депутаты партийной номенклатуре! Они искренне позаботятся, чтобы мы видели мыло только по талонам, чтобы ни один грамм радиоактивного мяса не пропал и пошёл на наш стол /себе в этом удовольствии они, в зависимости от занимаемого поста, будут стараться отказать во имя народа/.

Они уж постараются выполнить продовольственную программу за счёт зоны жесткого контроля, решительно пошлют наших сыновей отдать жизнь и здоровье /будь-то Афганистан или Чернобыль/ за свое кресло и портфель, призовут трудиться, не поднимая головы и не задумываясь, что это можно сделать иначе и эффективнее, а так же мужественно присвоят плоды этого труда.

" Нам солнца не надо —
Нам партия светит!
Нам хлеба не надо —
работу давай!"

Школьные стихи довоенных лет настолько гениальны, что не потеряли своего значения и в наши дни! Виват начальству!

Накормить радиацией, присвоить плоды нашего труда, создать дефициты, отнять сыновей — если вы этого хотите — голосуйте за функционеров! Они в прошлые выборы прошли по сельским округам и сейчас будут искать лазейки! А затем с трибуны сравнят: "У нас заказы и у вас заказы..." Только им заказы из Финляндии, а нам — из Чернобыля /можно сказать, заказы на тот свет/.

Проснись, народ!

Подумай, за кого отдать свой голос, кого выдвинуть в депутаты. Помни! История дает нам шанс стать полноправными людьми, отстоять среду своего обитания, стать хозяевами своей земли, своего труда. Мы должны спасать своих детей, пока не поздно! Те, кто уже сейчас живет при коммунизме, в этом не заинтересован, а их лакеи готовы предать мать родную, но спасать портфели и лизнуть руку начальству.

Сейчас от каждого из нас зависит, кто будет представлять народ и чьи защищать интересы.

Ни одного голоса партийной номенклатуре!

Отдадим свои голоса смелым, честным, мужественным, компетентным, болеющим за свой народ людям !!!

К. МАРУШКЕВИЧ.

ДЗЯКУЕМ ЗА ПАПЯРЭДЖАНЬНЕ

Калі будзеце атрымліваць пасылкі — будзьце асабліва асьцярожнымі пры іх адкрыцьці... Усё магічыма! Беражлівага Бог беражэ!

Посьпехаў вам, родныя сябры!

Л.М. /БНФ/

АПОВЯДЫ СТАРОГА ЛЕСАВІКА

БЫЦЦАМ ПАНСКІЯ ЦІВУНЫ

Леташній восеньню на аўтобусны супынак "Барсукі" прыйшла заплаканая старая бабуля, уся мокрая ў сухое надвор"е. Небарака паведала людзям, якія чакалі аўтобуса, што яе ледзь не ўтапіў у балоце ляснічы Бярэзінскага запаведніку, адабраў і выспаў у ваду журавіны/іх бабулька сабрала на лякарства цяцілітровае вядзерца/. Ён жа забраў ці вытрас у балота апошнія капейкі, што старая пакінула на аўтобусны білет.

Пашкадавалі людзі пакрыўджаную адказнай асобай, сабралі грошы ды купілі ёй білет на аўтобус.

На жаль, гэта не адзінкавы выпадак. Падобнае бачу на кожным кроку, бо жыву ў лесе. Ды так даўно, што нават гадоў сваіх зьлічыць не магу. Прызнаюся, такіх зьдзекаў над простым людам не учынялі нават панскія службоўцы. Цікава, хто гэта навучыў так зьневажаць ды прыніжаць народ савецкіх лесаахоўнікаў? Хто адабраў у іх чалавечнасьць, сумленьне, спагаду?

Думаеце, да ўсіх аднолькава адносяцца "вартавыя" запаведнага рэжыму? Як бы ня так! Пэўным асобам ды для пэўных асобаў журавіны ўвосень вывозяцца з запаведнай зоны машынамі. І гэта ў той час, калі дырэктар запаведніку Вайцялёнак абяцае, што ніякіх машын за ягадамі больш ня будзе /гл. райгазэту "Ленінскі сцяг" за жнівень 1989 году/. Але ж сябрам ды начальству не адмовіш! Дык хоць перад старымі кабетамі трэба пафанабэрыцца моцай сваёй улады.

І Ў ГЛУХАМАНІ ЯК У СТАЛІЦЫ

Сябра БНФ зь дзяржзапаведніку прыйшоў з працы дый кажа жонцы:

— Сёньня я прымаў удзел у забастоўцы! Дзьве гадзіны баставаў па заклiку Фронту.

— Лепш бы ты два тыдні галадаваў, — жонка ў адказ. — Ня трэба было б есьці гатаваць. Вынік адразу б сям"я адчула — харчы вунь якія дарагія.

Дыялог гэты я выпадкова падслухаў 14 сьнежня 1989 году.

ЛЕСАВІК

ДЫК ХТО Ж ЁСЬЦЬ ХТО?

Калі ў Лепельскай раённай газэце "Ленінскі сцяг" №145 ад 5.12.89. прачытаў артыкул "Дык хто ж ёсьць хто?", адразу падумаў: з-за чаго ж так перапалохаліся лепельскія журналісты? І толькі пазнаёміўшыся з першым нумарам выданьня "Прамень", зразумеў прычыну.

Я зусім не намераны выступаць у ролі арбітра паміж сябрам БНФ У. Шушкевічам і рэдактарам раённай газэты В. Хаванскім ці каменціраваць узьніклую між імі палеміку. Аднак хачу супрацьпаставіць апошнім радкам адкрытага ліста журналістаў рэдакцыі да лепельцаў свае назіраньні за матэрыяламі, якія друкуюцца ў райгазэце.

Адкрыты ліст заклікае: "Калі вы, напрыклад, пасварыліся з суседам або разышліся ў думках з былым таварышам па партыі, па рабоце ці яшчэ што. Не насіце камень за пазухай, не трымайце кукіш у кішэні. Сьмела выліваіце на яго вядро бруду, публічна скажыце ўсё, што пра яго думаеце. Незале-

жнае выданьне "Прамень" прадастаўляе для гэтага ўсе магчымасьці."

А ці не па такому метаду падаюцца артыкулы ў раённай газэце? Факты? Калі ласка! У 1989 годзе ў мясцовым перыядычным выданьні зьявілася рубрыка "За чыстае аблічча партыйца", у якой былая старшыня парткамісіі Н.Шунто ды рэдактар В.Хаванскі сапраўды льюць вёдрамі бруд на тых, хто пакінуў партыю па ўласных заявах. Чамусьці партарганізацыі гаспадарак заўважалі ўсе недахопы былых камуністаў толькі тады, калі людзі пісалі заявы аб выхадзе з партыі. Райкам жа КПБ даваў зялёную вуліцу публікацыям няславячых чалавека характарыстык, грунтаваных на паклёпах ды здагадках, замест таго, каб вызначыць матывы выхаду з кагорты камуністаў праўдзіва ды адназначна: нежаданьне патураць несправядлівасьці, бюракратызму, фанабэрыі ды хлусьні службовых асоб з партыйнымі білетамі ў кішэнях.

Значны плёх бруду ад рэдактара ў "Ленінскім сьцягу" №135 ад 10.11.88. атрымаў сталічны карэспандэнт Н.Шчарбачэня за крытыку ў "Сельской газете" ад 4.11.88. партыйнай арганізацыі раёну. Затое як хваліў В.Хаванскі віцебскага журналіста С.Рублеўскага, які ў "Віцебскім рабочым" ад 3.11.88. улюбёна захапляўся дзейнасьцю гэтай жа арганізацыі./Два матэрыялы былі рэпартажамі з раённай партканфэрэнцыі/. І сам жа сабе супярэчыць мясцовы рэдактар, прыводзячы у №136 свайй газэты ад 12.11.88. выступ на партканфэрэнцыі дырэктара аўтапарку М.Ц.Палтаўца: "...Усё гэта я гавару зь вялікай верай, што дачакаюся, калі ў райкам партыі ці райгарвыканкамы мы будзем прыходзіць не для атрыманьня чарговага заданьня ці, груба кажучы, "накачкі", а для сумеснага вырашэньня тых або іншых пытаньняў, накіраваных на паляпшэньне дабрабыту нашых працаўнікоў".

Дык "хто ж ёсьць хто"?

АЛЯКСЕЙ СЯМЁНАЎ.

ВЁСКА ВЯЛІКІ ПОЎСЬВІЖ.

ПА БАЧЫНАХ ФАРМАЛЬНАГА ДРУКУ...

"Ленінскі сьцяг", 9 верасьня 1989 году.

З дакладу на пленуме РК КПБ першага сакратара райкаму партыі І.Шаколы.

"...Пара, нарэшце, зразумець, што пры любой сітуацыі павінен працаваць чалавек, а ня лозунг накшталт: "Уся ўлада — Саветам". На мой погляд, у нас адна ўлада — савецкая. І нікому ня трэба яе перадаваць, а сітуацыя цяпер якраз складваецца такая, што нам усім разам яе трэба берагчы, ахоўваць, каб сапраўды яе хтосьці не забраў, чаго народ нам ніколі не даруе."

Цікава, чаго больш баіцца Іван Шакола — перадачы ўлады народу, ці канца асабістай дыктатуры? А можа ён мяркуе, што іншапланецяне забяруць уладу? А вось што народ не даруе хлусьні, злоўжываньня ўладай, дык гэта сьвятая праўда...

...І НЕФАРМАЛЬНАГА

"Навіны БНФ", 15 сьнежня 1989 году.

"5 сьнежня, Менск. Працягвала работу 13-я сесія Вярхоўнага Савету БССР. Увечары яе фрагменты былі паказаныя па тэлебачаньні. Выступіў старшыня камісіі заканадаўчых меркаваньняў, работнік апарату ЦК КПБ І.Якушаў, які паведаміў, што на сесію прыйшоў ліст ад ветэранаў вайны і працы зь Лепеля і што ён распаўсюджаны сярод дэпутатаў. Што там падпісалі ветэраны зь Лепеля невядома, але, відаць, нешта супраць БНФ, бо І.Якушаў тут жа зачытаў у сувязі з гэтым праект пастановы Вярхоўнага Савету, дзе прэзідэнту АН БССР дэпутату Ул. Платонаву даручана разгледзець у калектыве акадэміі і даць ацэнку ст. навуковаму супрацоўніку З.Пазьняку і паведаміць Вярхоўнаму Савету да [illegible] студзеня 1990. Важную дзяржаўную пастанову прынялі. Але калі назаўтра газэты выступілі з прамовай Якушава, ніякага ўспаміну пра Старшыню БНФ чытачы не знайшлі."

Як бачыце, заселі і ў Лепелю кансерватыўныя сілы, выхаваныя эпохамі сталінізму і застою, якім непрыхільнае тое новае, што прызначана разбурыць устоі таталітаршчыны, якія завялі краіну і бацькаўшчыну ў палітычны і эканамічны тупік.

Але, Зянон Станіслававіч, ня надта прымай да ўвагі агонію лепельскіх сталіністаў. Надта няроўныя жыцьцёвыя крытэрыі наперадзе ў іх і ў тых, каму дарагія ідэі БНФ.

Прагрэсіўны Лепель — з табою!

ПАДРЫХТАВАЛІ АНАТОЛЬ ШУНЕВІЧ ДЫ УЛАДЗІМІР ШУНКЕВІЧ.

АНАНІМКА...

Яна прыйшла на адрас, указаны ў канцы "Праменя". Зьместам не зьдзівіла — усім вядома, што ў Вандзеі, тым больш у Лепелі, сталіністаў, настальгіяй па цьвёрдай руцэ "бацькі народаў" хворых пае/у асноўным гэта партыйная намэнклатура і "ветэраны"/. Зацікавіла тое, што чалавек сам таго баіцца, што імкнецца наканаваць нам у будучым. І не схаваўся б за выдуманым прозьвішчам. І на гэта так, сьведчыць канверт, на якім зваротны адрас пазначаны "г.п.Ушачы", штамп жа стаіць Лепельскага аддзяленьня сувязі. Дый почырк ненатуральна скажоны.

Няхай дрыжыць сталініст-настальгічык. А мы на суд ваш літара ў літару падаём яго перадсьмяротную агонію.

"Здороваться с вами не стану, с врагами народа не здороваются, их уничтожают. Я уверен что вас скоро будут вешат вверх ногами на телеграфных столбах в назидание "демократам", вернее демагогам. В клетку бы вас вместе с Позняком и на площадь поставить, чтоб люди на вас плевали. Жаль, что нет на вас Сталина.

Видите редактор газеты врёт, в чемто допустил неточность. Он если это и сделал, то во имя расцвета социализма. А кому нужна ваша "гнилая" правда? Для реставрации того, что было уничтожено раз и навсегда в 1917 году.

Пока не поздно одумайтесь и кончайте свою диверсионную деятельность.

Все честные люди верят что партия наша как всегда, выведеть страну из положения и своей могучей поступью раздавит вас как козявок.

Уверен, что не напечатаете в своем туалетном листке. Д и не советаю.

И.Волков г. Ушачи"

...І ПСЕЎДАНІМ

Паважаныя сябры!

Шчыра вітаю вас з той справай, якую вы робіце, выдаючы свой "Прамень".

Прабачце за мову, бо гэта бяда ўсіх беларусаў.

Прачытаў трэці нумар "Праменя", і на душы пасьвятлела. А што вас падколваюць — не зьвяртайце ўвагі. Рабіце сваю справу. Яны ж гэта робяць ад бясьсільля, злосьці, што аўтарытэт ня іх, а ваш расьце. Дай Бог вам сілі і здароўя! Не ўвязвайцеся ў перапалку! Хачу падзяліцца думкай ды жыцьцёвым вопытам, бо мне ўжо за 50 год.

Выяўляць такіх кіраўнікоў як дырэктар Бярэзінскага запаведніку — трэба. Бо гэта той тып начальства, якое стварае ўмовы для жыцьцядзейнасьці каманднa-адміністрацыйнай сістэме. Перабудова аб"явіла барацьбу з такім стылем і мэтадам кіраваньня. Кіраўнік павінен быць чалавекам сумленным, мець чыстыя рукі ды душу. Зараз, калі ідзе вылучэньне кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнай ды мясцовых радаў, выбаршчыкі павінны памятаць аб гэтым. Толькі сумленны чалавек з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй за перабудову мае права на вылучэньне. А калі такіх мала, то яны абавязаны самі вылучаць сябе на сходах, выказваць свае адносіны да 6-га артыкулу Канстытуцыі, да нефармальных арганізацыяў, БНФ, аднапартыйнасьці.

Пасьля другога зьезду народных дэпутатаў у Маскве нігілізм авалодаў грамадзтвам. Чаму? Аб якіх выбарах у саветы можа ісьці гаворка, аб якой уладзе саветаў, калі па Канстытуцыі ў краіне "кіруючая" роля партыі не адменена? Аб якой уладзе саветаў можна гаварыць, калі на тэрыторыях гэтых жа саветаў гаспадараць міністэрствы ды ведамствы Аднакуль?! Напрыклад — той жа Бярэзінскі запаведнік ці любы машынабудаўнічы завод. Выходзіць, што мы толькі гуляем у гульню, якая называецца выбарамі. Аднак мы ня страцілі надзеі, што дэпутацкі склад зьменіцца і перабудова пойдзе. Хопіць ёй ужо 4 гады таптацца на мейсцы. Гэта асабліва тычыцца Беларусі, якая стала за кароткі перыяд запаведнікам Перабудовы!

Ваша Слова робіць сваю справу, але ж народ яшчэ ня скінуў са сваіх душ страх сталінізму, не зразумеў біду халопскай, мужыцкай "преданности начальству". Але будзіць яго трэба! Ды хутчэй!

Усе ведаюць, як прымаўся Закон аб выбарах — апарат усё ж знайшоў сабе пралаз. Маю на ўвазе вылучэньне ад грамадзкіх арганізацыяў: саветаў ветэранаў, інвалідаў. А яны ж ня ўвесь народ. Дэпутат жа абавязаны адстойваць інтарэсы ўсяго народу, а не паасобку кожнага.

"Народ и партия едины"! Як насьмешка гучыць гэты лозунг сёньня.

На заключэньне магу абяцаць дапамогу, чым атрымаецца. Калі будзеце друкаваць гэты ліст, стаўце подпіс, як я тут падпісаўся — шкадую братоў, якія нам яшчэ дапамогуць.

ЛЯВОН МАІСЕЕВІЧ.
11.01.90. МЕНСК.

АД РЭДАКЦЫІ. Гэты чалавек назваў сваё сапраўднае прозьвішча і дакладны адрас. Толькі па яго просьбе мы іх не зьмяшчаем — разумеем, што ў Ваndзэі рана яшчэ вывараціваць душу дый сэрца на поўны размах перад тымі, хто камень за пазухай трымае.

ВЕРШЫ ВЕРЫ БАРОДЗІЧ

Мы матухну-прыроду у труну
Кладзём жывой павольна і нячутна.
Фарбуем мы агідную ману,
Падмачаную страшнаю атрутай.
    У прыгожых хмарах — серавадарод,
    Фармальдэгіды, вокісы азоту.
    Хаваем праўду, што ў патоках вод
    Зьліліся арганічныя кіслоты.
Ты навакольле позіркам акінь,
Забойцаў "ціхіх" знай і ведай хлусаў.
Чым дыхаеце вы, кіраўнікі,
У такім"сумленным", зладжаным хаўрусе?
    І зьніклі, адышлі у небыцьцё
    Дзівосныя і рэдкасныя птушкі.
    А зброя ёсьць, каб загубіць жыцьцё,
    Пад назвай — людское раўнадушша.

ЛЕПЕЛЬ. 1989.

ДАЧУШЦЫ

Калі сон табою завалодае,
У мяне ў абдымках будзеш спаць.
Банцікі з бліскучай пазалотаю
Буду я ў касічкі заплятаць.
    Хай сябры бяз толку мовай рускаю
    На дарослых гледзячы,фарсяць.
    Матчынаю мовай беларускаю
    Навучу цябе я размаўляць.

ЛЕПЕЛЬ. 1989.

МАРТЫРАЛОГ БЕЛАРУСІ

Жыў-пажываў ды бяду нажываў на хутары, што асядлаў высокі бераг Эсы, Сьцяпан Мільчанін. Пакалечыла яго Грамадзянская вайна — цяжкую рану насіў у галаве. За савецкую ўладу змагаўся.

Пачалі зганяць усіх хутарцаў у калгас. Не пайшоў Сьцяпан — хоць зьбяднелая гаспадарка, але ўсё ж свая ёсьць. А ў калгасе нічога ня будзе. Як сям'ю карміць? Тады мясцовы старшыня бац па ім непасільным падаткам — 5 пудоў ільновалакна здаць калгасу. А дзе яго ўзяць, калі за жыцьцё Сьцяпан ураджаю такога ня ведаў? Адзін шлях застаўся бедаку — у "чорны воран". Так і атрымалася. Праз колькі месяцаў Сьцяпан у турме памёр. Быў 1936 год.

Звычайная гісторыя. Дзесяткі мільёнаў людзей напаткаў лёс Мільчаніна. І пісаць ня варта. Ды толькі справа ня ў ім, а ў яго жонцы Ганьне. Засталася з 4 дзецьмі на руках. А тут яшчэ з хутару высяляюць. Хоць вяроўку на шыю! Але ж і дзеці потым загінуць...

Пасялілася кабеціна ў Гадзівулі. Неяк было працаваць у калгасе, бо раблі задарма, а дзеці есьці прасілі. Выратавальнікам ад галоднай сьмерці быў лес. Ягады-грыбы зьбірала, на зіму нарыхтоўвала лясныя дары, зьлішкі прадавала гараджанам.

Захавала дзяцей. Ды сваё здароўе падарвала нечалавечай сялянскай працай. Працаваць ужо не магла. А пенсіі ні капейчыны не дала ёй дзяржава за зьнішчанага мужа ды выхаваньне дзяцей. Так і жыве цяпер 90-гадовая баба Ганна на ўтрыманьні ў дачкі зь зяцем, саміх пенсіянераў.

Ня раз Ганьніны ўнукі хадайнічалі ў райсабесе аб прызначэньні бабе хоць мінімальнай пенсіі. Ды дзе там! Адказ адзін — "неработала, не положено". А Сьцяпана зьнішчаць было "положено"? Не арыштавалі б яго — працавала б жанчына.

А колькі такіх ганнаў яшчэ ў гэтай краіне! Дык дай жа ім, дзяржава, нейкую дваццатку! Але ты яе хутчэй загрэш на павышэньне акладаў партапаратчыкам.

ВАСІЛЬ ШУШКЕВІЧ,
ЖЫВЕЛАВОД.
ВЕСКА ГАДЗІВУЛЯ.

ЗВАРОТ ДА ВЫБАРШЧЫКАЎ

Грамадзяне Беларусі!

Жыхары гораду Лепелю ды навакольных вёсак!

Нас зноў партакратыя хоча абвесьці вакол пальца — правесьці выбары бяз выбару.

Лепельцы зноў засталіся без кандыдата ў дэпутаты ў Вярхоўную Раду БССР ад рабочага класу ды сялянства. Партыйная бюракратыя ня хоча аддаць уладу народу. Для гэтага яна робіць усё магчымае, прымяняючы хлусьню, навешваючы ярлыкі на сумленных людзей, пагражаючы звальненьнем і звальняючы з працы за іншадумоства. Яна ня грэбуе ніякімі амаральнымі метадамі, каб толькі дыскрэдытаваць апанентаў.

"Жырныя каты" атрымалі з партыйнай кармушкі ад 50 да 100% дадаткова да зарплаты. Цяпер яны ня толькі рукамі ды нагамі будуць трымацца за свае мейсцы, але й зубамі. А мы як былі жабракамі, так і застанемся, калі будзем чакаць міласьціў ад кагосьці, калі будзем маўчаць.

Можа хопіць нам да канца губляць сваю чалавечую годнасьць, хопіць глытаць абразы ды моўчкі пераварваць хлусьню? Трэба цьвёрда сказаць: "Далоў выбары бяз выбару!"

Трэба каб кожны прыйшоў на выбарчы ўчастак ды закрэсьліў прозьвішчы ненародных безальтэрнатыўных кандыдатаў і кандыдатаў ад партапарату. За 72 гады савецкай улады яны даказалі сваё бездапаможнасьць ды маўклівую згоду пад час абмеркаваньня і прыняцьця заўсёды абсурдных ды ўтапічных праграмаў, указаў дый законаў.

Галасуйце ж і супроць вайскоўцаў, бо яны, захапіўшы ўладу, засякуць нас рыдлёўкамі, затрушчаць танкамі. Вопыт у іх ёсьць — Тбіліс.

МІКОЛА ДЗЁМКА

КРОНІКА

ЛЕПЕЛЬ. 21 сьнежня ў канфэрэнцзале РК КПБ адбыўся сход "сяброў" беларускай мовы, склiканы па ініцыятыве райкаму партыі. На ім была створана раённая Рада сяброў Таварыства Беларускай мовы /ТБМ/. Загадзя падрыхтаваны сьпіс не зачытала другі сакратар райкаму партыі Галіна Воднева. Дзіўна, што ў гэтым сьпісе не знайшлося мейсца сябру Рэспубліканскай Рады ТБМ Уладзімеру Шушкевічу, які задоўга да ўтварэньня ТБМ ды Аргкамітэту БНФ стварыў у горадзе суполку па прапагандзе беларускай мовы ды культуры "Абуджэньне". Затое ў сьпіс трапіла сама Галіна Воднева, якая на той час настойліва пераконвала У.Шушкевіча ў нямэтазгоднасьці ды бескарыснасьці існаваньня суполкі.

Узначаліла раённую Раду ТБМ дырэктар Пышнянскай сярэдняй школы Ніна Сасноўская, якая пасьля выступу У.Шушкевіча доўга пераконвала аўдыторыю ў неабавязковасьці замены рускамоўных шыльдаў ды цэньнікаў на беларускамоўныя.

Дзіўна? Але факт!

" "
"

МЕНСК. З 25 па 27 сьнежня па ініцыятыве Беларускага фонду культуры праводзілася рэспубліканская навукова-практычная канфэрэнцыя краязнаўцаў, якая па рашэньню дэлегатаў была пераўтворана ва ўстаноўчы Зьезд Беларускага краязнаўчага таварыства /БКТ/.

На зьезьдзе краязнаўца зь Лепелю Уладзімер Шушкевіч зрабіў выступ"Сучасны стан помніка гідратэхнічнага будаўніцтва 18-19 стагодзьдзяў Бярэзінскай воднай сістэмы". На жахлівы стан Сергуцкага, Бярэзінскага ды Верабскага каналаў зьвярнулі ўвагу навукоўцы-меліяратары зь Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі дый прапанавалі лепельскім краязнаўцам наведацца ў Горкі і распавесьці навукоўцам ды студэнтам пра заняпад Сістэмы. Людзі там зацікаўленыя ў адраджэньні помнікаў даўніны. Могуць дапамагчы адрэстаўраваць старадаўні водны шлях.

На зьезьдзе дачка нашага славутага земляка, растралянага сталіністамі ў Курапатах, паэта Тодара Кляшторнага распавяла аб планамерным зьнішчэньні сельскагаспадарчай вытворчасьцю слаўтых лепельскіх азёраў.

Старшынёй БКТ абраны навуковец Г.Кахановскі.

Сябра БНФ зь Лепелю Уладзімер Шушкевіч абраны сябрам рэспубліканскай Рады БКТ.

" "
"

МЕНСК. 26 сьнежня адбыўся сход кіраўнікоў гуртоў падтрымкі БНФ гораду Менску, прысьвечаны будучым выбарам. На сходзе прысутнічалі і франто-

ўцы зь перыферыі, у тым ліку — 3 зь Віцебску, 1 з Докшыцаў ды Уладзімер Шушкевіч зь Лепеля. У сваім выступе ён папярэдзіў калег па грамадзкай дзейнасьці быць асьцярожнымі з падтрымкай кандыдатаў-камуністаў. Хоць большасьць зь іх людзі сумленныя, аднак безадмоўная партыйная дысцыпліна, якая патрабуе абавязковага падпарадкаваньня думак, ды пазіцыяў партыйцаў вышэйстаячым партыйным органам, пазбаўляе іх магчымасьці быць незалежнымі ў органах улады.

" "
"

ЛЕПЕЛЬ. 1 студзеня ў раённай газэце "Ленінскі сьцяг" Дзед Мароз /рэдактар газэты Васіль Хаваноскі/ зьмясьціў сваю вершаваную "Навагоднюю прамову". У ёй аб першым сакратару райкаму партыі Івану Шаколу сказаў так: "Вось іду, гляджу навукола, прыкмячаю стадыён. Чую гутарку: "Шакола... Гэта ён і толькі ён". "Аняго ж! Калісьці козы вольна пасьвіліся тут..." "Адным словам — сьветлы розум ! Абнавілі нам гэты кут."

Не забыўся Стары "павішчаваць" са сьвятам і нефармалаў: "Я пра вашых нефармалаў, што абходзяць берагі рэк, азёр... Што сочаць пільна, куды гной вясной плыве, што турбуюцца няўхільна, як бы закруціць лявей. Балабоняць, воды муцяць, ганьбяць "ворагаў" сваіх, Самі ж на пятак ня рушаць — абібокі, гультаі. Чуў, што самы іх галоўны выдае "Прамень"-лісток, што жанглірує ён лоўка і сумленьнем і хлусьнёй. Сам сабе стварае велічч, пра ўсё і ўсіх вярэ... Што Шуневіч, што Шушкевіч — сам іх чорт не разьбярэ".

За гэтую "Прамову" Дзед Мароз заслухоўваўся на бюро райкаму партыі. Дый пакараньне нават атрымаў, якое называецца па-партыйнаму "Поставить на вид".

" "
"

ЛЕПЕЛЬ. 9 студзеня на заводзе шасьцерань адбылася канфэрэнцыя па вылучэньню кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савету БССР, скліканая па ініцыятыве сябра БНФ Уладзімера Шушкевіча ды незалежнага нефармала Анатоля Мальчэўскага. 105 дэлегатаў павінны былі зрабіць выбар паміж старшым дыспетчарам Уладзімерам Шушкевічам, першым сакратаром райкаму партыі Іванам Шаколам дый токарам Анатолем Мальчэўскім. Шушкевіч набраў 50 галасоў /не хапіла 3 галасы для вылучэньня/, Шакола — 27 і Мальчэўскі — 2 галасы. Усяго ў галасаваньні ўдзельнічала 85 дэлегатаў. 20 — пабаяліся пільных позіркаў начальства пасьля прамовы сакратара райкаму Аўдзеенкі, у якой той ганьбіў БНФ і Шушкевіча, дый рук увогуле не ўзьнімалі /галасаваньне праводзілася адкрытае па рашэньню большасьці ўдзельнікаў канфэрэнцыі/.

" "
"

ЛЕПЕЛЬ. 13 студзеня выйшла райгазэта з артыкулам "Давер"е трэба заслужыць" карэспандэнта Анатоля Місьніка, чалавека без уласных грамадзянскіх пазіцый. Анатоль акцэнтуе ўвагу на тым, што Шушкевіч з Мальчэўскім не заслужылі давер"я заводцаў, а таму не абраны кандыдатамі. І зусім "забывае" сказаць пра колькасьць галасоў ды трэцяга прэтэндэнта — першага сакратара. А ён жа ў два разы меней набраў галасоў, чым Шушкевіч. Дык каму ў першую чаргу "давер"е трэба заслужыць" на заводзе шасьцерань? "Манюка, а не газэта" — справядліва абураюцца людзі.

" "
"

ВІЦЕБСК. 13 студзеня адбылася абласная канфэрэнцыя БНФ, прысьвечаная будучым выбарам. Ад Лепеля прысутнічалі 2 дэлегаты. Уладзімер Шушкевіч распавёў аб перадвыбарчай сітуацыі ў Лепельскім раёне.

Адзін з пунктаў прынятай рэзалюцыі: "Зьвярнуцца ў аблвыканкам з просьбай зарэгістраваць незалежна ад пазіцыі Прэзыдыўму Вярхоўнага Савету БССР гарадзкую ды абласную арганізацыі БНФ".

НУ І НУ!

З Новага году наш шаноўны саюзны ўрад падвысіў аклады партыйным ды савецкім работнікам. Першы сакратар РК КПБ раней меў 340, цяпер мае 550 рублёў. Старшыні сельскіх ды пасялковых выканкамаў па-новаму будуць атрымліваць 380-470 рублёў. Загадчык аддзьдзелу Прэзыдыўму Вярхоўнага Савету БССР быў задаволены 330 рублямі, а яму прапанавалі 620. Загадчык аддзьдзелу ЦК КПБ штомесяц у кішэню будзе класьці 650 "рваных". Першы сакратар абкаму — ад 700 да 800. Старшыні Прэзыдыўму Вярхоўнага Савету ды Савету міністраў рэспублікі — па 950 рублёў. Нават намесьнік начальніка ўпраўленьня народнай адукацыі аблвыканкама замест 300 будзе атрымліваць 480 жоўценькіх. Апрача таго раз на год райкамаўскія ды і ўвогуле партыйныя работнікі маюць па два аклады, іншыя даплаты. Чаму ж ім ня пець, чаму ж не гудзець! Яны ж жывуць пры камунізьме — за такія грошы чорта можна купіць.

Для даведкі: сярэдні заробак рабочага па краіне складае 240 рублёў, калгасьнікаў — 170 рублёў. Вясковы бібліятэкар ужо пасьля павышэньня свайго акладу атрымлівае 110 рублёў.

Гэтыя зьвесткі не зь перахопленай зводкі "для служебного пользования". Узяты яны з газэты "СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ" №14 ад 17 студзеня1990.

ЗВАРОТ ДА БЕЛАРУСАЎ

Шаноўныя землякі! Калі вы хочаце набыць дэфіцыт /імпартныя жаночыя боцікі, касьцюмы, паліто, чаравікі/, ня варта купляць пуцёўку ў замежную краіну. Прыязджайце да нас у Лепель. Тут вы апранецеся ня горш, чым у нейкіх там ФРГ ці ГДР. Толькі не забудзьцеся апрача грошай прыхапіць з сабою галаву. Так, так — галаву. Толькі не сваю, бо яна заўсёды пры вас, а звычайную сьвіную. А яшчэ лепш — некалькі галоў.

Справа ў тым, што згодна рашэньню лепельскіх уладаў, пералічаныя вышэй дэфіцыты гарадзкія гандлёвыя прадпрыемствы прадаюць узамен на здадзеныя нарыхтоўчым арганізацыям галовы, сала, мяса. Сала зь мясам можаце ня перці аднекуль з Гомелю. Яго вы лёгка купіце ў лепельскіх крамах па 3-4 рублі за кілаграм, здасьце ў нарыхтоўчыя ларкі ўзамен на даведку і — апранайцеся ды абувайцеся на здароўе ў імпартныя шмоткі ды коры. І сала-мяса ў крамах ня зьменшыцца /яго нарыхтоўшчыкі зноў перапраўляць туды/, і вы апранецеся, і таваразварот у гандляроў узрасьце. Лепельцы менавіта так і робяць. Усім выгадна!

УЛАДЗІМЕР ШУШКЕВІЧ

МІТЫНГ У ВІЦЕБСКУ

У нядзелю, 14 студзеня, у Віцебску на стадыёне "Дынама" адбыўся санкцыянаваны гарадзкімі ўладамі мітынг, арганізаваны па ініцыятыве сяброў БНФ. Галоўнае пытаньне, якое ў гэты дзень займала прысутных — будучыя выбары. Толькі разумныя, толькі сумленныя, толькі незалежныя кандыдаты павінны стаць дэпутатамі!

КАЛІ НУМАР БЫЎ ПАДРЫХТАВАНЫ,

адзін з савецкіх апаратчыкаў падаў нам наступныя зьвесткі аб павышэньні акладаў служачым гарвыканкаму:

старшыня		— 550 рублёў,
яго намесьнікі	— 400	— 500 рублёў,
загадчыкі аддзьдзелаў	— 360	— 400 рублёў,
сакратар-машыністка	—	160 рублёў.

Разам з тым, пасьля нядаўняга аб"яднаньня раённага ды гарадзкога саветаў у адзіны гарсавет, у гарвыканкаме нарадзіўся новы аддзьдзел па ўліку ды разьмеркаваньню жыльля. Узначаліў яго Будняк М.С. Аклад — 420 рублёў. Мае двух памочнікаў.

Да такой ступені ўзрасла зарплата і ў штату райкаму партыі.

АПАРАТЧЫК

ШЧЫРА ДЗЯКУЕМ

вертадлётчыку Георгію з Полацку, які ахвяраваў на выданьне "Праменя" 3 рублі.

Рэдакцыя газэты "Прамень":
Рэдактар: Уладзімер Шушкевіч.
Мастак: Міколя Барбаро.
Адрас для карэспандэнцый: 211180, Віцебская вобл., г.Лепель, вул.Менская, д.10, кв.13, Шушкевічу Уладзімеру.
Тэлефон: 2-14-13, Міколу Барбаро.

Наклад — 1000 асобнікаў.
Нагадваем, што бяз вашых ахвяраваньняў далейшае выданьне "Праменя" будзе немагчымым. Меркаваньне аўтараў зьмешчаных матэрыялаў не абавязкова супадае зь меркаваньнем рэдакцыі ды кіраўніцтва БНФ.
Друкарня Вітаса Шалевіча.